

Stop de biomassaverbranding!

Posted on 17 februari 2021 by Gastauteur

door Fenna Swart

Waar is toch ons gezonde verstand gebleven als het gaat om klimaatbeleid? Wetenschappelijk gezien is allang duidelijk dat we geen bossen moeten verstoken om energie op te wekken. Burgers zijn klaar met de gesubsidieerde verwoesting van natuur, biodiversiteit en het verpesten van luchtkwaliteit. En toch blijven politici dubben en bedrijven, die profiteren van ons belastinggeld, ons zand in de ogen strooien. Zal in Den Haag en Brussel eindelijk het verstand zegevieren?

Afgelopen week was het weer raak. Een [ingestuurde opinie](#) in *Trouw* van Piet Boerefijn, een Nederlander die al 27 jaar in de Baltische Staten woont. Boerefijn betoogt dat 'activisten tegen biomassacentrales de feiten negeren over zorgvuldige bosbouw in mijn prachtige Estland'. Gebruik van biomassa leidt tot een toename van kaalkap van de bossen in de Baltische Staten? Onzin. 'Groepen activisten' hebben 'het debat gekaapt met emotionele en onjuiste argumenten'. Aldus Boerefijn die werd aangeduid als 'directeur van de Estse voedselbank'.

Biomassa-lobby juicht te vroeg

De goegemeente aan voorstanders van biomassaverbranding wist niet hoe snel ze klappend in een erehaag moest gaan staan. Spreekbuis Olof van der Gaag van de 'duurzame energiekepel' NVDE juichend voorop. Op sociale media citeerde hij het opiniestuk, dat driftig werd gedeeld. De retweets en likes geven een interessant inkijkje in de biomassa-lobby, die afhankelijk is van de miljardensubsidies uit onze schatkist: hoge functionarissen bij energiebedrijven als RWE, lobbyisten van groene energieverenigingen en, niet te vergeten, politici van GroenLinks.

Maar er werd te vroeg gejuicht. In hun wanhopige naïviteit om de allerlaatste voorstander van biomassa op het schild te hijsen, bleek de directeur en dus de biomassalobby, fake nieuws te verspreiden. Wat bleek? Piet Boerefijn, oprichter van een Estse voedselbank, ontving in 2020 flinke sommen geld van een dochterbedrijf van de grootste houtpelletsproducent van de Baltische staten: Granuul Invest.

De opinieschrijver mist dus niet alleen professionele kennis over bosbeheer, er loopt bovendien een directe financiële stroom van Graanul naar zijn eigen organisatie. Is dat het objectieve geluid dat 'representatief is voor de plaatselijke bevolking die van hun bossen houdt'? Baltische wetenschappers en natuurdeskundigen laten mij persoonlijk weten: 'Dit is geen neutrale figuur in het debat.'

Duurzame Rutte-doctrine bestaat uit verbranden van euro's en bossen

Het is niet verbazingwekkend dat de biomassa-lobby alles aangrijpt om het huidige EU-klimaatbeleid en de huidige EU-richtlijn, waarin biomassa nog als een klimaatneutrale brandstof wordt aangemerkt, te verdedigen en te behouden. Alleen al tijdens Rutte III werd ruim 14 miljard euro aan stimuleringsgelden in deze zogenaamde duurzame energie geïnvesteerd. Daarvan stak het kabinet 85% in de ombouw van gascentrales naar de veel vervuilender biomassaverbranding, en legde daarmee biomassaprojecten vast voor de komende 15 tot 20 jaar.

Maar met gezond verstand heeft het niets te maken. Meer verstandige opties om klimaatverandering werkelijk aan te pakken, zoals investeren in onderwijs, innovatie en wetenschap, bleven volledig onbenut. De duurzame Rutte-doctrine, van het zelfbenoemde 'groenste kabinet ooit', bestaat uit het verbranden van euro's en

bossen, maar niet uit het speuren naar een economisch levensvatbaar en hernieuwbaar energiesysteem op basis van gezond verstand. Rutte III laat, nog erger dan zijn eerste kabinetten, een ravage na bestaande uit een ondemocratisch en inconsequent klimaatbeleid waarbij niet bedrijven, maar burgers op kosten worden gejaagd om zogenaamd te verduurzamen.

Heeft Timmermans voldoende lef om fout te herstellen?

De echte vraag zou moeten gaan over de invloed van onze energiebehoefte op ons huidige en toekomstige leven op deze planeet. Niet alleen vanuit klimatologisch oogpunt is matiging nodig, ook vanuit geopolitiek en economisch uitgangspunt is investeren in innovatieve technologie van primair belang. De 'crash' van zowel het kabinet als het klimaatakkoord lag in de lijn der verwachting. Maar het biedt ook kansen. Met de verkiezingen in zicht krijgen we opnieuw de kans om te kiezen en daarmee nieuwe spelregels af te dwingen voor een realistisch en verstandig klimaatakkoord.

Van doorslaggevend belang is wat er in Brussel gebeurt. Daar wordt deze maanden onderhandeld over het fundament van ons klimaat- en subsidiebeleid, en over de weeffout die het subsidiëren van een totaal uit de hand gelopen biomassa-industrie mogelijk heeft gemaakt. Het gaat om de aanpassing van de zogeheten 'Richtlijn Duurzame Energie 2.0' (RED II). In juni moet de Europese Commissie de aangepaste richtlijn presenteren. De vraag is of eurocommissaris Frans Timmermans het lef en leiderschap heeft om de fout te herstellen.

Samsom maakt zichzelf belachelijk

Zijn rechterhand Diederik Samsom erkende vorige week, aangemoedigd door kritische vragen in het tv-programma *De Hofbar*, dat er een 'aantal fouten' zitten in deze richtlijn waardoor het 'een en ander uit de hand is gelopen'. Hiermee doelde hij op het aanjagende effect van de verbrandingssubsidies waardoor Nederland inmiddels in de top 3 staat van grootste houtpellet-importeurs.

Samsom, zichtbaar ongemakkelijk door de vragen van Rutger Castricum, leek in eerste instantie toe te geven dat het echt anders moet, maar concludeert vervolgens dat hij alles in het werk zal stellen om de fouten te herstellen, zodat 'de biomassa-industrie door kan'.

Samsom dreigt zichzelf daarmee belachelijk te maken. In *De Hofbar* erkent hij wel dat de geclaimde 'duurzaamheid' van biomassa alleen in theorie houdbaar is, maar niet in de praktijk. Het maakt het 'zoeken naar oplossingen' en daarmee blijven faciliteren van subsidies volkomen ongeloofwaardig.

Een Europese coalitie van actiegroepen eist daarom, middels een petitie die ruim 180.000 keer is ondertekend, dat biomassa in de nieuwe RED II niet langer als klimaatneutraal zal worden aangemerkt. Samsom zou er goed aan doen de draai die in Nederland is ingezet, te volgen. Onder grote druk vanuit de samenleving en de wetenschap adviseerde de SER afgelopen zomer aan het kabinet dat de subsidiëring voor laagwaardige toepassingen van hout, zoals biomassaverbranding, zo snel mogelijk afgebouwd dient te worden. Helaas schoof ex-minister Wiebes de hete aardappel voor zich uit.

Sluit biomassaverbranding uit

Een verstandig klimaatbeleid, dat de CO₂-uitstoot echt terugdringt en niet verder aanwakkert door systematische en grootschalige biomassaverbranding, staat daarom op het spel bij de komende verkiezingen. Veel zal afhangen van de kritische stem die burgers laten horen in het kieshokje.

Het tot stand brengen van een realistisch klimaatbeleid biedt in de eerste plaats ruimte voor kritische geluiden, vaart niet exclusief op wind en zon, legt niet bij voorbaat taboes op aardgas, kernenergie of alternatieve technologieën, maar sluit het gebruik van biomassaverbranding uit. Wanneer we economie en politiek gewin consequent boven een gezond bestaan blijven stellen, verstikken we het heden en wurgen we de toekomst. Met als gevolg dat we door alle gekapte bomen het verdwenen bos niet meer zien.

Dr. Fenna Swart is voorzitter van het landelijke Comité Schone Lucht. Ze was lid van de deelraad Amsterdam-Oost voor GroenLinks, maar zegde zowel het lidmaatschap van de deelraad als het partijlidmaatschap op uit onvrede met de koers over hun 'groene idealen' en specifiek de biomassacentrale van Vattenfall in Diemen. Swart is als onderwijskundig adviseur verbonden aan de Leidse universiteit.